

Vážení přátelé,

vítám vás na 19. ročníku mezinárodního knižního veletrhu a literárního festivalu Svět knihy Praha 2013.

Letošní čestný host – Slovensko nás vyzývá ke společnému „(po)čítání“ a podle skladby slovenského programu je zřejmé, že bude z čeho vybírat. Chceme vám letos rovněž představit poezii v celé její žánrové šíři a dimenzích, upozornit na aktuální literární tvorbu tuzemskou i zahraniční a témata, kterými se zabývá mezinárodní literární a knižní scéna. V rámci festivalových pořadů vystoupí na 700 účinkujících z 23 zemí, veletržní část pak představí produkci 339 nakladatelství a subjektů z 25 zemí.

Jedním z hlavních posláních veletržních a festivalových akcí je nabídnout příjemnou a profesionální atmosféru pro osobní setkání lidí z obou pólů světa knih: tvůrců, nakladatelů a knihkupců na jedné straně a běžných čtenářů na straně druhé, a zároveň využít svůj široký mediální záběr k propagaci četby, šíření povědomí o literárních dílech světové literatury a knižní produkce.

Přeji všem, kteří se veletrhu účastní, ať už jsou z kterékoliv pólu světa knihy, aby se letošní veletrh i festival zařadil mezi jejich oblíbené a úspěšné zážitky. Děkuji všem, kdo se na přípravě celé akce podíleli svou finanční, pracovní i morální podporou, neboť bez ní bychom nemohli Svět knihy uspořádat v rozměru, do něhož se během devatenácti let rozrostl.

Dana Kalinová, ředitelka veletrhu

Pohled k sousedům

Veletrh Svět knihy každoročně dostojí svému názvu a skutečně vezme české čtenáře do světa. Jako čestného hosta vždy pozve jednu zemi, aby detailněji představila svou literaturu, své autory, svůj život. Letos zalistujeme knihami, k jejichž četbě nebude většina návštěvníků potřebovat žádný překlad. Tak blízko má totiž čeština ke slovenštině a Češi ke Slovákům i přesto, že už dvacet let „nejme svoji“.

Jak se vyvíjí literatura u našich nejbližších (ve všech významech tohoto slova) sousedů? To se dozvíme na čteních, workshopech, filmových představeních a rozličných dalších vystoupeních, které pro české čtenáře připravilo slovenské Literárne informačné centrum. Těšit se můžete například na setkání s Ivetou Radičovou, bývalou premiérkou slovenské vlády, která přijede představit svou knihu rozhovorů či na diskuzi o česko-slovenských vztazích mezi takovými osobnostmi jako Karel Schwarzenberg, Petr Pithart, Ladislav Ballek a Peter Zajac nebo na páteční polední vzpomínání na spisovatele a disidenta Dominika Tatarku.

Zatímco dospělí mohou v programu slovenského hosta nostalgicky vzpomínat na společnou minulost, nejmladší generace vazby ke kdysi tak blízkému národu příliš necítí. Ještě Husákovy děti bez problémů sledovaly v televizi slovenské pohádky a řeč sousedů považovaly téměř za vlastní, ale jejich potomci, tedy dnešní nejmladší generace a teenageři, jí už téměř nerozumí. Znovu zbořit tyto jazykové bariéry si vzala za cíl Barbora Škovierová, která napsala česko-slovenskou knihu pro děti *Pyžamový týden / Pyžamový týždeň*. Snaží se v ní nápaditou

formou vysvětlit rozdíly mezi slovenštinou a češtinou. Stejný záměr přijely do Prahy představit Viera Kučerová a ilustrátorka Alexandra Švolíková, které pro děti na obou stranách česko-slovenské hranice vytvořily dvojazyč-

nou pohádkovou knihu s CD. Pro návštěvníky veletrhu toho ale letošní slovenští hosté připravili ještě mnohem více. Přijďte se podívat i pozriet.

JaM

VELETRH V ČÍSLECH

Literární festival		Veletrh	
počet účinkujících	699	počet vystavovatelů	339
počet pořadů celkem	491	počet stánků	192
počet výstav	30	plocha	2 984 m ²
počet filmových představení	17	počet registrovaných	
počet divadelních představení	27	odborných návštěvníků:	750

Mezinárodní účast vystavovatelů a zahraničních hostů celkem ze 30 zemí a regionů.

Vystavující země a regiony (24) – Belgie – Valonsko-Brusel, Česká republika, Čína, Estonsko, Finsko, Francie, Izrael, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Saudská Arábie, Slovensko, Spojené státy americké, Španělsko, Švédsko, Tchaj-wan, Turecko, Velká Británie

Hosté literárního festivalu (23) – Austrálie, Belgie, Česká republika, Čína, Estonsko, Francie, Irsko, Kanada, Maďarsko, Makedonie, Německo, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Slovensko, Spojené státy americké, Sýrie, Španělsko, Švýcarsko, Velká Británie

Záznamník bezpráví

Spisovatel a hudebník Liao I-wu je vedle výtvarníka Aj Wej Weje a nositele Nobelovy ceny míru Liou Siao-poa třetím nejvýznamnějším odpůrcem čínského režimu. Za básně Krveprolití, jež předjímala tragické události na Náměstí Nebeského klidu v roce 1989, byl odsouzen do vězení. Nadějný literát se ocitl na černé lizině. Jeho knihy oficiálně v Číně nesmí vycházet. Sedmáctkrát mu byla odepřena možnost vycestovat. Nyní žije v německém exilu a na veletrhu Svět knihy Praha 2013 představí svou knihu *Hovory se spodinou*, kterou v překladu Zuzany Li vydává nakladatelství Mladá fronta.

V češtině vycházejí vaše Hovory se spodinou. Jak jste se k tomuto tématu dostal?

Ten nápad na knihu rozhovorů o lidech z okraje čínské společnosti se zrodil už ve vězení, kde jsem spoustu takových lidí potkal. Jde o pětadvacet rozhovorů s lidmi z okraje společnosti, s lidmi, na které se zapomíná. A já jsem chtěl být jejich hlasem.

Jak byste popsal svou literární metodu?

Tomu, co dělám teď, se říká reportážní literatura. Tento žánr má na Západě dlouhou tradici, ale já jsem Číňan, pro nás to tak běžné není.

V Číně jste byl pronásledován, strávil jste čtyři roky ve vězení, vaše knihy nesmějí oficiálně vycházet. Naproti tomu v Evropě jste získal řadu významných ocenění, mimo jiné i Mírovou cenu německých knihkupců.

Já s cenami nikdy nepočítal, a proto jsem byl opravdu překvapen. Toužil jsem jenom po tom, abych mohl žít jako normální člověk a vyprávět o obyčejných Číňanech. A když jsem zjistil, kdo všechno Mírovou cenu dostal, například i Václav Havel, byl jsem samozřejmě v rozpacích.

Jak vás pobyt za mřížemi proměnil?

Liao I-wu
HOVORY SE SPODINOU
dvacet pět osudů z okraje čínské společnosti

Do vězení jsem nastupoval jako nadějný a romantický básník. Jakmile jsem se ale ocitl za jeho branami, všechno bylo jinak. Poměry byly tak strašlivé, že vás během jednoho dne připraví o důstojnost. Všudypřítomný smrad a špína, spoluvězni i hlídači vás brutálně trýzní, jednají s vámi jako se zvířetem. Důsledkem bylo, že jsem se dvakrát pokusil o sebevraždu. Ale zároveň jsem si z toho pekla odnesl

spoustu materiálu na několik knih. O situaci v čínském kriminále vypovídají i vězni v *Hovorech se spodinou*, a z pobytu za mřížemi jsem navíc vytěžil i autobiografickou knihu.

Rukopis této knihy vám někdy zabavila policie. Ale vy jste knihu napsal znovu...

Když mě pustili z vězení, psaní mi pomohlo, abych se nezbláznil. Fungovalo jako protijed. Takže jsem psal a psal. Rukopis mých vzpomínek na kriminál měl asi tisíc stran, ale při domovní prohlídce mi ho zabavili. Nezbýlo mi nic jiného, než se pustit do psaní znovu. Během této doby jsem si vydělával na živobytí jako muzikant v hospodě a byl velmi nevyrovnaný. Když mi rukopis zabavili potřetí, měl jsem pocit, že opravdu zešílím. Až když jsem ten samý text po paměti napsal potřetí a nechal ho dopravit německému nakladateli, uklidnil jsem se. Věděl jsem, že za to mohu jít do vězení, ale to už nebylo podstatné. Místo toho se mi ale podařilo emigrovat.

Tvrdíte o sobě, že do roku 1989, než došlo ke krveprolití na Náměstí Nebeského klidu, jste byl básníkem. Kým jste teď?

Nahrávacím přístrojem.

Jak tomu máme rozumět?

Moje literatura má jediný cíl: zachovat pro co nejširší veřejnost vzpomínky na minulost a současnost, které se snaží Komunistická strana Číny vymazat z paměti. Jedině tím, že zaznamenám události, které se staly, je možná nějaká budoucí spravedlnost.

Tomáš Dimter (Lidové noviny)

Brány poezie otevřeny

V dnešním zrychleném světě to vypadá, že pro poezii v něm není místo. Ale není to tak. Možná se trochu krčí v koutě, ale rozhodně žije a chce, abychom s ní počítali. Poezie má u nás silné kořeny. Tvorbu básníků jako Wolker nebo Seifert zná každé školou povinné dítě, ale ruku na srdce, co víme o současné české poezii, jaké má autory a kam směřuje? Na všechny tyto otázky nabídne letošní Svět knihy odpověď. Připraven je bezpočet setkání s českými básníky a jejich tvorbou. Budete překvapeni, jak je současná básnická základna široká a kvalitní, jen ji pomoci více na světlo a objevit ji pro širší veřejnost. Z programů, které jsou pro návštěvníky připraveny vyberme například rozpravu o smyslu básnictví v roce 2013, v níž budou debatovat hosté básníka Petra Borkovce – Sylva Fischerová, Karel Thein, Jaromír Typl a Jakub Řehák. Na tuto debatu navážou pak čtení a rozhovory s konkrétními básníky, ať už v pořadu *Básni, řekni něco, Rituály a elegie* či

Poetický minifestival mimo Výstaviště. Pětici básníků, generačně spřízněných devadesátými lety 20. století, představí v pořadu *Zvonili jsme klíčem v brše* Jonáš Hájek. Simona Martinková-Racková vybrala *Sto nejlepších českých básní roku 2012* a o některé z nich se s vámi podělí spolu s Kateřinou Rudčenkou, Jakubem Řehákem a Viktorem Špačkem. Radim Kopáč se rozhodl představit ženy v poezii a do stejnojmenného pořadu si pozval Irenu Douskovou, Natálii Kocábovou a Věru Noskovou. Veletrh uvítá samozřejmě i zahraniční autory, například polské básníky Ryszarda Krynického a Jacka Dehnela, amerického světoběžníka, rodáka z Litvy, Kerryho Shawna Keyse nebo slovenské autory Milu Haugovou a Rudolfa Juroľka. A tak bychom mohli ve výčtu zajímavých básnických setkání pokračovat. Poezie dýchá z každého koutu výstaviště a je jen na vás, jestli se jí necháte zlákat...

JaM

MINIFESTIVAL POEZIE

V hned několika zákoutích Prahy proběhl ve dnech 11.–14. 5. minifestival poezie. Básníci a milovníci řeči vázané zavítali třeba do Café Fra, kavárny Liberál, Café 87 nebo do tradičního prostředí Violy. Vedle básníků vystoupili i muzikanti jako Monika Načeva a bluesový kytarista Justin Lavash se zhudebněnou poezií Sylvy Fischerové (na snímku) nebo jazzman Emil Viklický.

Věřím, že kniha přetrvá

Je to teprve pár týdnů, co se spisovatel a nakladatel Martin Vopěnka ujal funkce předsedy Svazu českých knihkupců a nakladatelů. Je nad knižní slunce jasné, že ho čeká nelehká práce.

Jaké máte plány?

Rád bych, aby se o knihách a celém našem oboru mnohem více mluvilo a jednalo na celospolečenské úrovni. Vždyť pomáhat na svět knihám je zajímavá tvůrčí činnost, která v sobě zahrnuje součinnost s autory, výtvarníky, překladateli atd. Knihy jsou nositelem slovesné kultury, ale také významných myšlenek, vědeckých poznatků, zároveň jsou i vhodným prostředkem k relaxaci nebo zábavě. Každý moudrý stát své knižní kultuře vydatně pomáhá. Náš stát se zatím jako příliš moudrý nejeví a já bych se rád pokusil přispět k tomu, aby se to změnilo.

Co vidíte jako největší bolest českého knižního trhu?

Není toho zrovna málo. Začít můžeme hospodářskou recesi. Je to ale také o nastavení hodnot. Musíme se ptát, proč jsou lidé ochotni utratit mnohem více například za alkohol a cigarety než za knihy. Základním problémem českého nakladatele je, že vydává pro malý český trh. Naše zboží je za hranicemi neprodejné. A když k tomu připočítáme jednu z nejvyšších daní z přidané hodnoty z celého civilizovaného světa, máme zaděláno na problém. Náš stát na jednu stranu s knihami zachází jako s veřejným statkem (když je

zdarma půjčuje v mnoha tisících knihoven), ale na druhou stranu nám tvrdí, že kniha je zboží jako každé jiné. Jak by asi dopadli výrobci kol, kdyby tady stát zřídil síť pěti tisíc bezplatných půjčoven?

Je z vašeho pohledu těžké být českým spisovatelem?

Pokud berete psaní jako životní poslání, jako úžasnou tvůrčí činnost, která vás posouvá za hranici běžné reality, můžete být šťastný člověk bez ohledu na okolnosti. Potřebujete jen tužku, papír a případně počítač. Potíž je jen v tom, že zároveň musíte zajistit existenci sobě a své rodině. Přestože v poslední době už mám čas psát velmi často a pravidelně, pořád mám v hlavě mnoho nápadů, které nestačím realizovat, protože se musím zároveň živit

jako nakladatel. A smutné je, že oproti třeba šedesátým letům na nás dnes ve světě nikdo nečeká. Kdo by se chtěl zabývat českým spisovatelem, riskovat překlad z nepříliš známého jazyka, když navíc ten podivný český stát se často zdráhá překlady svých autorů výrazněji podpořit?

Jak vidíte budoucnost knih v Čechách? Ovládne svět elektronická kniha a papírová bude jen pro fajnšmekry?

Jestli zaniknou knihy obecně, tedy nejen v Čechách, zanikne i celá civilizace – všechno to, co nás povyšuje na duchovní inteligentní bytosti. Proto nezbyvá než věřit, že kniha přetrvá. Tištěná kniha je nosičem svého obsahu a říká, že ten obsah není spotřebován pouhým přečtením. I po přečtení zůstává. Zatímco elektronická kniha je přečtením beze zbytku zkonzumována. Neříkám, že je to samo o sobě špatné. Jenom tím ukazuji, že tištěnou knihu nelze nahradit elektronickou, aniž by se něco významného ztratilo.

Jakou knihu právě teď čtete?

V současnosti intenzivně píši román *Nová planeta*, takže na čtení moc času nezbyvá. Nedávno jsem si ale osvěžil básnické dílo Paula Celana. A za dva týdny budu moderovat besedy s izraelským nositelem ceny Hanse Christiana Andersena Uri Orlevem, tak nyní čtu jeho knihu *Ostrov v Ptáčí ulici*, která pojednává u klukovi statečně přežívajícím na troskách varšavského ghetta.

JaM

HRAVÝ PROGRAM PRO HRAVÉ DĚTI

Výtvarné dílny, interaktivní hry s knihou, promítání animovaných filmů a zároveň i prostor pro tvořivé hry, nabízí návštěvníkům **DĚTSKÉ FÓRUM**. Jeho program je postavený na souběžných aktivitách pro děti různých věkových kategorií. Rodičům tak nabízí možnost nerušeně si prohlédnout veletrh, zatímco jejich děti tráví čas v klidném a tvořivost podněcujícím prostředí.

Setkání se známými spisovateli a ilustrátory zase nabízí možnost učitelům a vychovatelům vyměnit tradiční hodinu literatury nebo výtvarné výchovy za kreativní workshop se skutečnými osobnostmi.

Z konkrétního programu prvních dní veletrhu bychom vás rádi pozvali například ve **ČTVRTEK** na:

- Výtvarný workshop slovenského výtvarníka, ilustrátora a animátora Vladimíra Krále, který vychází z úspěšné knihy slovenského klasika moderní autorské pohádky Jána Uličianskeho *Analfabeta Negramotná* z vydavatelství TRIO (česky nakl. Práh). Pořad se jmenuje **Priatel'ia z knižnice** a začíná v 10.30.

- Pro děti a jejich rodiče, které zajímá česko-slovenské jazykové prostředí je určena prezentace česko-slovenské knihy pro děti autorky Barbory Škovierové **Pyžamový týden / Pyžamový týždeň**, která se uskuteční ve 12.30.

Na příběhu malé Agátky, která tráví v nemocnici „pyžamový“ týden, jsou nápaditě vysvětleny rozdíly mezi slovenštinou a češtinou. Knižku ilustrovala známá slovenská autorka Katarína Ilkovičová.

- V tvořivé, literárně-výtvarné dílně Miroslavy Biznarové a Elišky Sadílkové **Načo nám je hlava?** se představí od 15.30 dětem, učitelům a rodičům celoslovenská čtenářská soutěž *Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj ty!* Děti se mohou aktivně zapojit při insceno-

vaném čtení pohádky Kristy Bendové *O sedemhlavé žirafe*.

Z PÁTEČNÍHO programu vybíráme:

- V 10.30 prezentaci výběru poezie pro děti české básničky Věry Ludíkové **Malý básník**. Kniha je doplněná verši osmi slovenských básníků, které autorka přeložila do češtiny. Dozvíme se, jaké nástrahy a kuriozity čekají na překladatele při práci na přebásňování textů ve zdánlivě příbuzných jazycích.

- Pro ty, kdo chtějí vědět jak vzniká časopis, je jedinečnou příležitostí ve 12.00 výtvarný a literární workshop Aleny Wagnerové a Lubice Kepštové o časopisecké tvorbě a knižní ilustraci. Děti se mohou stát redaktory, ilustrátory a spisovateli. Program najdete pod názvem **Zahrajme sa na Slniečko**.

Nesmíme také zapomenout na promítání animovaných filmů, které mezi 17. a 18. hodinou připravila pro návštěvníky BIBIANA – mezinárodní dům umění pro děti. Na čtvrtek jsou nachystány nejlepší slovenské animované filmy z festivalu **Bienále animácie Bratislava**, v pátek pak promítání kolekce filmů výtvarníka, karikaturisty a animátora **Kolomana Lešša**. JaM

NOC LITERATURY

Na osmnácti místech v Praze se rozprostřela letošní Noc literatury. V rámci dalšího ročníku tohoto literárního happeningu četl například v Lapidáriu David Prachař z knihy Pétera Esterházyho *Harmonia Caelestis*, Roman Zach v Moderní galerii AVU z *Francouzského umění válečného* Alexie Jennise, Luboš Veselý v Havas Worldwide Prague Expo 58 z *Deštníku pro tento den* Wilhelma Genazina. Filip Čapka v Kosteletě sv. Klimenta představil knihu Catalina Doriana Florescu *Jakob se odhodlá milovat* a dále ve Veletržním paláci četl Marko Igonda z knihy Dominika Tatarky *Pisačky pro milovanou Lutécii* a v Metru Vltavská zazněla četba z *Královný Barbory* Michaela Witkowského.

Blog o blogách a blokování

Je dobré psát blogy? A je dobré je číst? Je blogosféra škodlivá, protože čím dál tím víc konkuruje „starému, dobrému, poctivému“ slovu na papíře? Anebo je naopak léčivá – kvůli blogům, které si přečteme z obrazovky, není třeba kácat les ani spalovat pohonné hmoty tím, že tištěné slovo na papíře fyzicky distribuujeme po světě.

Má slovo „vydané“ elektronicky nižší hodnotu než slovo vytištěné na papíře, pečlivě napsané na velu, případně vytesané do kamene či vyryté do hliněných tabulek, kde zůstane na věky věků? A umí to někdo posoudit?

Obávám se, že odpověď na tyto otázky – a mnohé jiné – budou znát až příští generace, a ty to možná nebude zajímat. Možnost dát literatuře elektronickou podobu – ať už té „velké“, anebo té „pouze zábavné“, ale leckdy čtivé a aktuální – způsobuje, že i dnes už jen málokoho zajímá, co je hodnotné psaní, a co není. Navíc je téměř nemožné blogo-literaturu cenzurovat nebo omezit její distribuci. To dobře poznaly země jako Irán nebo Čína, když se pokoušely svým obyvatelům znemožnit, aby si otevřeli Google nebo YouTube. V zemích jako Malajsie, jak jsem zjistila, papírové noviny (až na výjimky pro-vládní a pro-muslimské) už čte jen málokdo. Místní obyvatelé ke čtení i psaní využívají mezinárodní servery, které stát nemůže cenzurovat.

Tak jako většině lidí, i mně na blogosféře nejvíc učarovala její bezprostřednost. Rychlostí, s jakou může normální, docela obyčejný člověk „vydat“ právě vzniklý text a „dodat“ ho rovnou před oči desítkám – anebo taky desetitisícům – čtenářů, nemůže konkurovat nic. Aby (potenciálně) oslovil větší masy, musel by se dostat do rádia nebo do televize. A to, jak všichni víme, se normálnímu, docela obyčejnému člověku nepovede každý den.

Blogosféra chrání lesy a podporuje demokracii. Každý – skutečně každý, může elektronicky komentovat co uzná za vhodné, šířit informace nebo bludy, nadávat či chválit. Čtenáři pak jeho výplody, v podobně demokratickém duchu, můžou číst, anebo nečíst (případně sami komentovat, kritizovat či doporučovat ostatním). Blogosféra podporuje globalizaci – vesměs tedy jen tu její stránku, kterou charakterizuje všeobecný přístup k informacím. Blogosféra decentralizuje – psát nebo číst blogy je možné odkudkoli, stačí mít přístup k netu. A – co mi při-

padá nejdůležitější – pomáhá lidem, kteří si rozumějí, nalézt jeden druhého a vytvářet elektronické komunity. Nezávisle na tom, kolik jim je let, jak vypadají nebo kde bydlí.

I když mám pořád v oblíbené papírové tiskoviny, mám k blogosféře čím dál tím pozitivnější vztah.

Iva Pekárková (Lidové noviny)

Poezie v obrazech, ilustracích a fotografiích

Nejen knihami žije Svět knihy, je tu k vidění mnohem víc, například celá řada zajímavých výstav. Tentokrát je mnoho z nich věnováno poezii, která je hlavním tématem letošního veletrhu.

V Literárním sále pravého křídla Průmyslového paláce se můžete seznámit s křehkými kresbami Kateřiny Hosnedlové ke sbírkám poezie Jaroslava Seiferta *Morový sloup* a Jana Skácela *Noc s Věstonickou venuší*. Laterna Poetica je vyzdobena fotografiemi doprovázenými texty básníka a fotografa Igora Malijevského, který v nich zachytil poezii v obrazech a obrazy v poezii.

Slam je spontaneita a slovní dobrodružství

Fyzický básník PETR VÁŠA bude na veletrhu Svět knihy moderovat exhibici slampoetry.

Básníci v ringu nejspíš nebudou běžný recitátorský pořad, vidíte? Na co se má divák neznalý žánru připravit?

Na spontaneitu, improvizaci, komunikaci s publikem. Na slovní, hlasová a možná i pohybová dobrodružství. To je slam. A pokud nezůstane jenom u toho, bude i poezie.

Jaký je vlastně vztah vašeho fyzického básnictví a současné slampoetry?

Volný a přátelský.

Dá se říci, že jste náš první slam-er?

Někdo to říká, ale nevím, jestli to mám brát jako lichotku nebo pokus mě někam zařadit, čemuž jsem se už dávno zkusil vyhnout tím, že jsem pro sebe vymyslel pojem fyzického básnictví, tj. zařadil se přesně tam, kde nikdo jiný nebyl.

Inspiruje vás slam? Pokud ano, čím?

Spíš kuráží a šarmem některých slamerů, než technikou.

Chodíte na slampoetry jako divák?

Jednou jsem to udělal, protože jsem šel náhodou kolem. Byl jsem mile překvapen.

Máte mezi slamery nějakého svého favorita či favoritku?

Orfeus z Thrákie, 6. st. př. n. l.

Slampoetry je mezinárodní záležitost s českými specifiky. Jak je to

s fyzickým básnictvím? Kdo má na něj patent?

Nikdo jiný než já se zatím nepřihlásil.

Máte ve fyzickém básnictví nějaké pokračovatele?

Občas někdo říká, že ho moje práce inspiruje, použije z ní třeba určitý prvek. Dá se to ale brát i tak, že když člověk ztělesňuje něco, čím se liší od ostatních, a dělá to pokud možno srozumitelně, naplno a bez špatných úmyslů, dělá „fyzické básnictví“. V tom mám nejenom pokračovatele, ale i současníky a spoustu předchůdců.

Lucie Němečková

JaM

SLOVENŠTÍ HOSTÉ VELETRHU

Viera Anošíková ■ Anton Baláž ■ Ireny Baláž ■ Vladimír Balla ■ Ladislav Ballek ■ Jozef Banáš ■ Mária Bátorová ■ Jana Beňová ■ Miroslava Bizárová ■ Eva Cíferová ■ Peter Čisárik ■ Dušan Dušek ■ Magdaléna Fazekašová ■ Lucia Gardin ■ Marián Grupač ■ Michal Habaj ■ Milla Haugová ■ Daniel Hevier ■ Elena Hidvéghyová-Yung ■ Anton Hykisch ■ Zuzana Jarošová ■ Rudolf Jurolek ■ Jozef Karika ■ Ľubica Kepštová ■ Laco Kerata ■ Emíre Khidayer ■ Monika Kompaníková ■ Vladimír Král ■ Peter Krištúfek ■ Juraj Kuniak ■ Valerij Kupka ■ Silvester Lavrík ■ Tatjana Lehenová ■ Jozef Leikert ■ Ľuba Lesná ■ Koloman Leššo ■ Eva Luka ■ Martina Matlovičová-Králová ■ Radoslav Passia ■ Daniel Pastirčák ■ Dana Podracká ■ Iveta Radičová ■ Pavol Rankov ■ Milan Richter ■ Dušan Roll ■ Jaroslav Rumpík ■ Juliána Sokolová ■ Ester Stará ■ Juraj Šebesta ■ Juraj Šebo ■ Veronika Šikulová ■ Dušan Šimko ■ Barbora Škovierová ■ Peter Šulej ■ Peter Tvrdoň ■ Ján Uličiansky ■ Pavel Vilikovský ■ Timotea Vráblová ■ Alena Wagnerová ■ Ján Zambor

SLOVENSKO
(po)čítajte s nami

Česká televize

Přijďte na setkání s tvůrci, herci a moderátory, které znáte z televizní obrazovky!

ČTVRTEK 16. KVĚTNA
12.00 stánek P 408
Slavnostní otevření stánku České televize. Čtení pomáhá! Jak můžete pomoci vy?
14.00 stánek P 408
Tajemství rodu – autogramiáda Petry Braunové a osobností z tv cyklu

PÁTEK 17. KVĚTNA
11.00 stánek P 408
O Kanafáskovi – autogramiáda Galiny Miklínové
14.00 stánek P 408
Bohemia incognita neboli Čechy neznámé? autogramiáda Václava Žmolíka

SOBOTA 18. KVĚTNA
10.00 sál Rosteme s knihou
Teleautomat – veletržní speciál Viktora Polesného
12.00 sál Rosteme s knihou
Záhady na druhou – beseda s Arnoštem Vašíčkem
13.00 stánek P 408
Záhady na druhou – autogramiáda Arnošta Vašíčka
14.00 stánek P 408
Televizní idoly a další – autogramiáda Aleše Cibulky, Tomáše Piláta a pamětníků tv vysílání

NEDĚLE 19. KVĚTNA
10.00 stánek P 408
Krysáci jsou zase spolu
autogramiáda Jiřího Žáčka a Ivana Mračka
11.00 sál Rosteme s knihou
Inspektor Fousek na stopě – Čtenářský maraton – soutěž
12.30 stánek P 408
Slovíčka – autogramiáda Marii Procházkové
soutěž
14.00 stánek P 408
Chaloupka na vršku – Nové příběhy
autogramiáda Šárky Váchové a Petra Skoumala

www.ctenipomaha.cz www.edicet.cz www.albatrosmedia.cz

Tablety pronikají do škol v Česku, zatím bez zájmu a podpory MŠMT

V loňském roce bylo v ČR prodáno více než čtvrt miliónu tabletů. Ještě rok předtím se u nás na jeden tablet prodalo 11 notebooků, vloni to byl jeden tablet na 3 notebooky, v posledním čtvrtletí se poměr dokonce vyrovnal na 1:1. Tento typ mobilního zařízení se tedy stává součástí běžného života a není pochyb, že v nejbližších letech pronikne i do škol. Přesto připravovaná strategie vzdělávací politiky MŠMT ČR do roku 2020 neobsahuje ani jednou slovo počítač, natož tablet.

Vlády mnohých států se na invazi nejmodernějších přístrojů připravují a organizují projekty na ověření jejich využití ve výuce. Jen za loňský rok bylo po celém světě do škol implementováno celkem 8 milionů tabletů. Například na kalifornské střední škole v Riverside se výsledky žáků používajících elektronickou učebnici matematiky ve formě speciální aplikace v tabletu zlepšily o neuvěřitelných 19 bodů během jednoho školního roku.

flexi BOOKS
docela jiné knihy

„Kvalitní interaktivní elektronické učebnice existují i v Česku. Stát však žádnou implementaci tabletů do základních škol aktuálně neprovádí a ani ji podle našich informací z března letošního roku neplánuje,“ uvádí Jiří Fraus, ředitel stejnojmenného nakladatelství, jednoho z největších učebnicových nakladatelství u nás.

Právě Nakladatelství Fraus ve spolupráci s dalšími partnery implementovalo ve školním roce 2012/2013 v rámci projektu Flexibook 1:1 do škol v ČR několik stovek tabletů. „Projekt je založen na tom, že každý žák má svůj

vlastní tablet s nainstalovanými interaktivními učebnicemi pro školní výuku, ale i domácí přípravu. Cílem projektu bylo zjistit, zda se žáci mohou učit bez papírových učebnic,“ vysvětlil iniciátor projektu Jiří Fraus.

Do projektu je zapojeno celkem 16 základních škol a víceletých gymnázií. Jednou z nich je například Základní škola T. G. Masaryka a gymnázium v České Kamenici. Právě tato škola má už čtyřleté zkušenosti s výukou prostřednictvím notebooků a nově také tabletů. „Přes všechny nároky, požadavky a těžkosti si nedokážeme představit, že bychom se museli vracet zpátky ke klasické výuce za pomoci „černé“ tabule. Výsledky vzdělávacího procesu jasně ukazují, že vliv digitální výuky je jednoznačně pozitivní. Při takovéto výuce se aktivizují i žáci, kteří jsou při klasické výuce pasivní,“ říká ředitel Daniel Preisler.

Přibývá i dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým ve vzdělávání pomáhají právě počítače, tablety a chytré telefony. Zastřešující iniciativou pro využívání tabletů ve speciálním vzdělávání je neformální komunita iSen, která vznikla z iniciativy pedagogů ve Speciální ZŠ v Poděbradech. Například sedmiletá Zuzka s diagnózou dětská mozková obrna je upoutána na vozíčku a ve všech ohledech závislá na péči druhých lidí. „Velké problémy s jemnou motorikou jí nedovolují plnit školní úkoly, které vyžadují ovládání prsty. Zuzka přitom

rozumově zvládá běžné prvňáčkovské úkoly, jako je přiřazování slabik k obrázkům nebo skládání slov ze slabik. K tomu, aby mohla své schopnosti prokázat a dále rozvíjet, využívá její paní učitelka vzdělávací aplikace, kde Zuzka nemusí obrázky a slova fyzicky zvedat a přikládat, ale stačí dotykem ovládat displej tabletu,“ popisuje zástupkyně ředitele poděbradské školy Lenka Říhová.

O tom, že výuka pomocí nejmodernějších technologií je nejen možná, ale především užitečná a v mnohem prospěšná, se přesvědčili učitelé, žáci i jejich rodiče v mnoha školách. Zároveň se ale na základě zkušeností shodují na tom, že bez pomoci ministerstva a dalších institucí bude jejich zavádění pomalé a obtížné. „O tom, že lze realizovat digitální výuku s počítači ve formátu 1:1 na běžné ZŠ, jsem

přesvědčen. Škola však musí být na tento typ výuky připravena technicky a také personálně. Neméně důležitá je pak spolupráce s rodiči, kteří se na nákupu tabletů podílejí. Finanční stránku je však do budoucna třeba řešit systémově, v rámci státního rozpočtu, nebo třeba bankovního sektoru,“ popisuje Daniel Preisler, ředitel Základní školy T. G. Masaryka a gymnázia v České Kamenici.

Dear friends,

welcome to the 19th annual Book World Prague 2013 – international book fair and literary festival. This year's guest of honour is Slovakia and even a brief look at its programme tells us there will be plenty to choose from. We would also like to present poetry in its multiple facets and dimensions, draw your attention to the current literary achievements both at home and from abroad, as well as introduce some of the topics being discussed by the international literary and book circles. The festival performances will present a total of 700 guests from 23 countries, while the book fair will showcase the production of 339 publishing houses and other organisations from 25 states.

One of the main objectives of book fairs and festivals is to provide pleasant and professional environment that would create conditions for personal encounters between people from both sides of the world of books: their authors, publishers and sellers on the one side and readers on the other. At the same time such event should use its broad media appeal for the promotion of reading and the dissemination of information about the works of world literature and the book production.

I wish all those who take part in the book fair, no matter from which side of the book world they come, that this year's fair and festival turn into a successful and pleasant experience.

I extend my gratitude to all those who have provided the event with financial, professional and moral support – without them it would never have grown to its current size.

Dana Kalinová, Book World Director

A Look at Our Neighbours

Every year Book World remains true to its name and takes the Czech readers on a world tour. One country is always selected as the guest of honour, providing an opportunity for a more detailed look at its literature, its authors, its life. This year we will be surveying books for which most Czech visitors will require no translation. The Czech and Slovak languages are still very much intertwined, as are both our nations, despite the twenty years of "living apart".

What course is literature taking in the country of our closest (in all meanings of the word) neighbours? Answer to this question will be provided at numerous readings, workshops, film screenings and a variety of other events, prepared for Book World audiences by the Slovak Literárne informačné centrum. You will have a chance to meet Ivetta Radičová, Slovakia's ex-prime minister, who will be introducing her book of interviews, witness a debate on Czech-Slovak relations between such outstanding personalities as Karel Schwarzenberg, Petr Pithart, Ladislav Ballek and Peter Zajac, or remember the writer and opposition activist Dominik Tatarka on Friday noon. While adults can nostalgically look back at our shared past, the youngest generations hardly feel any closer ties. Children born in the seventies and early eighties could easily watch Slovak children's programmes on the television and considered our neighbour's language almost their own, but their own children, today's teenagers and the youngest generation, can often be at a loss. Breaking down these language barriers once again was the task Barbora

Škovierová had set herself in writing the Czech-Slovak children's book *Pyžamový týden / Pyžamový týždeň* (The Pyjamas Week), aiming at playfully explaining the differences between the two languages. Viera

Kučerová and illustrator Alexandra Švolíková have followed the same path and they will be introducing another bilingual children's book with a CD.

JaM

2013 BOOK WORLD PRAGUE IN NUMBERS

Literary Festival

no. of participants: 699
total no. of events: 491
no. of exhibitions: 30
no. of film screenings: 17
no. of theatrical performances: 27

Book Fair

no. of exhibitors: 339
no. of stands: 192
total area: 2.984 m²
no. of registered professional visitors: 750

The international participation of exhibitors and guests from abroad includes a total of 30 countries and regions.

Countries and regions represented at the book fair (24) – Austria, Belgium – Wallonie-Bruxelles, China, Czech Republic, Estonia, Finland, France, Germany Hungary, Israel, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Russia, Saudi Arabia, Slovakia, Spain, Sweden, Taiwan, Turkey, United Kingdom, United States of America.

Guests of the literary festival (23) – Australia, Austria, Belgium, Canada, China, Czech Republic, Estonia, France, Germany, Hungary, Ireland, Macedonia, Netherlands, Norway, Poland, Romania, Russia, Slovakia, Spain, Syria, Switzerland, United Kingdom, United States of America

Recorder of Lawlessness

Along with the artist Ai Weiwei and the Nobel Peace Prize laureate Liu Xiaobo, Liao Yiwu is the third best known opponent of China's regime. He was sentenced to jail for his poem entitled *Massacre*, referring to the tragic events on the Tiananmen square in 1989. The literary scene's hopeful was blacklisted. His books cannot be officially published in China and he was banned from travelling abroad seventeen times. He currently lives in German exile and at Book World he will be introducing his book *Interviews with the Lower Strata of Chinese Society*, translated into Czech by Zuzana Li and published by Mladá fronta.

Your Interviews with Lower Strata of Chinese Society are now being published in Czech. What made you choose this topic?

The idea for a book of interviews about people from the margins of Chinese society first came to me in prison where I had met many such people. The book contains twenty five interviews with people from society's edges, people who tend to get overlooked. I wanted to become their voice.

How would you describe your literary method?

What I am doing now is usually called reportage, which is a traditional genre in the West, but I am Chinese and it is not so usual in our country.

You were persecuted in China, spent four years in jail and your books are banned there. In Europe, on the other hand, you have received numerous prestigious awards, including the German Publishers' Peace Prize.

I never expected any awards, which meant my surprise was all the greater. My only desire was to be able to live like a normal human being and to tell stories about normal Chinese people. When I found out who else had received the Peace Prize, Václav Havel among other, I inevitably felt a little awkward.

How has imprisonment changed you?

When I went to jail I was a promising romantic poet. As soon as the gate closed behind me, however, everything had changed. The conditions there are so terrible that they strip you of your dignity in a single day. Smell and filth is omnipresent, both your fellow inmates and the wards brutally torment you, treat you like an animal... As a result I had attempted suicide twice. At the same time, how-

ever, this hell provided me with material for several books. Prisoners in the Interviews with the Lower Strata of Chinese Society talk about the situation in Chinese jails and I have also used the experience for an autobiographic book.

The police confiscated the manuscript of this book several times. But you kept writing it again...

When they had set me free, writing would save me from insanity. It worked as an antidote, so I just kept writing and writing. The manuscript of my jail recollections had some thousand pages, but the police conducted a house search and they took it. I was left with no other option but to start writing again. At that time I was earning my living as a bar musician and my life was very unbalanced. When they had confiscated the manuscript for the third time, I thought I was really going to go crazy. I only relaxed after I had written the text from my memory for the third time and had it delivered to my German publisher. I knew I could go to jail for it, but that was no longer important. Instead I managed to go into exile.

You say that until 1989, the year of the Tiananmen massacre, you were a poet. What are you now?

A recording device.

What do you mean by that?

My literature has only one objective: to preserve the memories of both the past and the present, which the Chinese Communist Party is trying to erase, for the widest possible public. It is only by recording the events that have happened that some future justice can be achieved.

Tomáš Dimter (Lidové noviny)

Opening Poetry's Gates

In today's fast-moving world there is hardly any place for poetry. But while it may have been pushed into the corner, it is still very much alive and wants us to know that. Poetry has very strong roots in the Czech Republic. Every school child knows the works of the likes of Wolker or Seifert, but let us be honest: how much do we know about contemporary Czech poetry, its authors and tendencies? Book World will offer answers to all these questions. This year's book fair will host a great number of meetings with Czech poets and their work. You will be surprised how wide-spread and extraordinary contemporary poetry is, lacking only in greater attention on the part of the general public. Book World programmes include, among other, a debate on the purpose of writing poetry in 2013, whose moderator, poet Petr Borkovec, has invited his colleagues Sylva Fischerová, Karel Thein, Jaromír Typlt and Jakub Řehák. This debate will be followed up by

readings and interviews with various poets at several events, including *Poem, Say Something, Rituals and Elegies* or the *Poetry Minifestival*. Five poets from the same generation will be introduced by Jonáš Hájek in a programme entitled *We Rang the Keyes in the Tummies*. Simona Martínková-Racková has selected *The Best 100 Czech Poems of 2012* and will share some of them with you, accompanied by Kateřina Rudčenkova, Jakub Řehák and Viktor Špaček. Radim Kopáč has decided to introduce *Women in Poetry*, having invited Irena Dousková, Natálie Kocábová and Věra Nosková. Foreign authors hosted by the book fair will include the Polish poets Ryszard Krynicki and Jacek Dehnel, the Lithuanian-born American globetrotter Kerry Shawn Keys or Slovak authors Milla Haugová and Rudolf Jurolek. The list is by no means complete. Poetry is alive and kicking in every corner of the Industrial Palace and it is only up to you if you want to hear it... JaM

LITERATURE NIGHT

This year's Literature Night has taken place in eighteen venues throughout Prague. The 2013 annual literary festival has hosted, among other, David Prachař (photo), reading from Péter Esterházy's book *Harmonia Caelestis* in the Lapidarium, Roman Zach reading from *The French Art of the War* by Alexis Jenni at AVU's Modern Gallery and Luboš Veselý from *The Shoe Tester of Frankfurt* by Wilhelm Genazino at Havas Worldwide Prague Expo 58. Filip Čapka introduced Catalin Dorian Florescu's *Jacob Decides to Love* at St. Clement's church, Marko Igonda selected excerpts from Dominik Tatarka's *Scribbles for My Beloved Lutetia* at the Industrial Palace and subway station Vltavská witnessed a reading from Michal Witkowski's *Queen Barbara*. EK

Vydal: Svět knihy, s.r.o. v Nakladatelství Jalta | redakce: Jana Chalupová, Ilja Kučera, Jana Marxtová, Radek Šofr | technická redakce: Jiří Sládeček | překlad: Lukáš Houdek | grafický návrh a sazba: Jiří Sládeček ml. | Foto: Jakub Sládeček, Martin Sust | tisk: MHTisk, s.r.o. | uzávěrka 15. 5. 2013. • Published by Book World, Ltd. in Jalta publishers | Editorial staff: Jana Chalupová, Ilja Kučera, Jana Marxtová, Radek Šofr | technical editing: Jiří Sládeček | Translation: Lukáš Houdek | Graphic design a typesetting: Jiří Sládeček ml. | Photo: Jakub Sládeček, Martin Sust | Print: MHTisk, s.r.o. | Deadline 15. 5. 2013 | Nепpodejné – Not for sale